

We zijn al een jaer of tien verhuisd naer d'n Ouwe Uitbraaiding, tóch gaon m'n ouweloï nog aalsmor mee met de raaisies van de raaisclub van ome Jan. Zô wordt de raaisverêêniging bij ons thuis genoemd. D'n echte naam ("Reisvereniging Juliana" uit wijk A) kom pas veul laeter in mijn gezichsveld.

Êên van de raaisies, aailijk 't êênigste dà 'k me écht herinnert, brengt ons in Vallekenburreg. Op een grôôt parkeerteraaïn aan de rand van 't stadje worde aalle busse gestald en mot jie 'n stuksie wandele naer de attracsies. Op die wandeling (ik moch saome met een vriendjie allêên op verkenning) lôôpe me twêê maaisies tegen 't lijf en tot mijn stomme verbaozing (ja, zôôvel lef heb en had ik nou ok weer niet) laaidt dat tot een praotjie. Ze komme uit Oss en met êên van de twêê (de leukste vong ik) wissel ik adresse uit en we worde penvriende (zô hiettende dat toen). We hebbe mekaor zô 'n aanderhaalef jaer geschreve. Dà geschrijf is al over as ik een bezoeksie gao brenge aan Oss. Een brommertie (ik zal vijftien zijn gewist) hè 'k nò nie en dus gaot 't op de fiets. Ruim zestig kilemeter en as 'k bij heur huis ben, nie thuis!

As 'k, zellef weer thuis gekomme, aa m'n vader 't verhaol doet, dan vraeg tie z'n aaige hardop af of dat ik gek geworre ben: "Oss is een durrep van messetrekkers!" Dat is vreemd, want ik heb in hêêl Oss gêênêêne messetrekker gezien. Deurvraege doe 'k nie, want ik kom tò nooit meer in Oss en deuze tocht hè 'k overleefd, dus waer zou 'k over maole?

Waer pao op doelde, wor me aaigelijk pas vorig jaer 'n bietjie duidelijk. Dan krij 'k voor m'n verjaerdag een dvd van de fillem 'De bende van Oss'. 't Verhaol speult tijdes de crisisjaere van d'n vorige êêuw. D'r heerst een misdaedgollef in Oss en die bezurregt 't plaetsie tusse 1923 en 1935 de titel 'Chicaogo aan de Maos'. De bende van Oss is voor een grôôt dêêl verantwoordelijk voor 24 moorde die in die jaere worre gepleegd. De maoker van de film zegt 'r wel bij dat 't vemaal een spannende misdaodfillem en gêên geschiedenisles is. De hôôfdrolspeulers in de fillem hebbe nie echt bestaon, maor de rol die ze speule is saomegesteld uit verschaaijene persenaozies uit die tijd. Dat maok me nieuwsgierig naer 't echte verhaol en ik kôôp twêê boeke: 'De bende van Oss', 't waere verhaol van Martin Schoute en een herdruk van 't boeksie 'Donker Oss' (1935) van J. de Speurder. Die verhaole maoke me pas écht duidelijk waer pao destijds op doelde!

Gert

Buurtvereniging 'Irene' in de boot tijdens een uitstapje ...

Gert verwijst in zijn verhaal naar de 'Club van Ome Jan' en buurtvereniging 'Juliana'. De verenigingen kenden een bloeitijd in de naoorlogse jaren. De verbondenheid tussen de buurtbewoners was groot. Ontspanningsmogelijkheden waren schaars. Televisie bestond nog niet. Bij elkaar ging men 's avonds buurten. Al gauw werden per buurt gezelligheidsverenigingen opgericht. Feesten, toneelavonden en reisjes werden georganiseerd. In Wijk A had je 'Tot ons Genoegen', bij de Zaaï 'Irene'. Wat verderop 'Juliana'. Verder heeft u wellicht gehoord van 'De Vrolijke Buurt' en de buurtvereniging Baanhoek. Misschien weet u er nog meer te noemen? Laat het eens horen!